

**Voortgezette raadsvergadering
donderdag 4 juni 2020, 20.30 uur**

Te behandelen zaken:

- 1. Opening, mededelingen en vaststellen van de agenda**
- 17. KPMG-rapport inzake 'Analyse op de bedrijfsvoering en maatregelen voor het Sociaal Domein'**

Aanwezig: mevrouw Penn-te Strake (burgemeester), wethouders Aarts, De Graaf, Janssen, Jongen en Krabbendam, de heer Jutten (griffier) en 15 leden van de raad.

Verslaglegging: mevrouw E.R. Pelgrom

1. Opening, mededelingen en vaststellen van de agenda

De voorzitter opent de vergadering om 18.00 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom bij de tweede hervatting van de Raadsvergadering.

17. KPMG-rapport inzake 'Analyse op de bedrijfsvoering en maatregelen voor het Sociaal Domein'

De voorzitter geeft wethouder Janssen het woord om een uitspraak uit het eerdere debat te corrigeren.

Wethouder Janssen heeft gisteren op een vraag van CDA geantwoord dat het externe bureau alleen aan de slag gaat met cultuurkwesties. Het bureau zet echter ook zijn expertise over het sociale domein in. De precieze invulling daarvan wordt later in deze vergadering besproken. In de RIB staat het aanbod om met een klankbordgroep samen te werken. Bij dezen zegt de wethouder toe, mede in reactie op LPM, dat iedere fractie in de klankbordgroep iemand kan afvaardigen (toezegging).

GroenLinks (Korsten) vraagt zich af of de klankbordgroep zich zal bezighouden met zowel het sociale domein als de organisatie in het algemeen.

Wethouder Janssen zegt de klankbordgroep zich zal bezighouden met de gehele veranderopgave in het sociale domein.

Wethouder Jongen blikt terug op de eerste termijn van de behandeling. Tijdens de discussie ontstond er bij hem wat irritatie, waarvoor hij zijn excuus aanbiedt. Net als KPMG zegt ook de Raad unaniem dat het gewenst is om met minder aanbieders te gaan werken. De wethouder is het daar van harte mee eens. In een aantal sectoren wordt daar al aan gewerkt, door een minimum te stellen aan het aantal cliënten dat men bedient, een kilometercriterium te hanteren en de crisishulp aan te besteden bij één consortium. De gemeente werkt bovendien in samenwerking met het ministerie aan een inkoopstrategie. Daarbij wordt geprofiteerd van ervaringen elders in Nederland. Een aantal aanbestedingen loopt eind 2020 af, zodat gekeken kan worden naar een nieuwe, efficiëntere invulling. In 2019 is echter ook een aantal contracten voor vier jaar getekend. Het is niet mogelijk ze zonder consequenties op te zeggen.

Er is een aantal mogelijkheden om het proces te versnellen. Die worden op dit moment onderzocht, met medewerking van de zorgaanbieders. In de volgende week ontvangt de Raad hierover een RIB (toezegging).

PVM (Garnier) vraagt op welke basis zorgaanbieders aan zorgvragers worden gekoppeld en in hoeverre daarbij rekening wordt gehouden met reisafstand. Hij weet dat in de praktijk vaak veel reistijd wordt gedeclareerd.

Wethouder Jongen zegt dat het kilometercriterium er juist op gericht is dienstverlening dichtbij de cliënt te garanderen. Het voorbeeld dat PVM noemt, is hem niet bekend. Graag hoort hij daarover buiten de vergadering meer over.

PvdA (Slangen) gaat ervan uit dat de maatregelen die de wethouder beschrijft al liepen voorafgaand aan de verschijning van het KPMG-rapport. Vraag is hoeveel aanbieders er op dit moment nog zijn.

Wethouder Jongen heeft dat cijfer niet paraat. Hij schat in dat er nu enkele tientallen aanbieders minder zijn dan voorheen. Sommige zorgaanbieders werken nu in een consortium samen, waardoor de gemeente met maar één hoofdaannemer te maken heeft. In zo'n constructie hoeven contracten niet te worden opgezegd, maar zijn de lasten voor de gemeente wel minder groot.

Groep Gunther (Gunther) vraagt of het mogelijk is lopende contracten aan te scherpen, zodat gelden voor zorg op de juiste manier worden besteed.

Wethouder Jongen zegt dat de gemeente voortdurend bezig is met aanscherping. Daarin is de gemeente op de goede weg, al is zij nog niet volledig 'in control'.

LPM (Nuyts) suggereert dat met de zorgaanbieders kan worden besproken dat het contract ontbonden wordt, tenzij zij tegemoetkomen aan de wensen van de Raad. LPM wil weten of de wethouder daartoe bereid is. In de praktijk gaan veel gelden verloren, bijvoorbeeld daar waar huishoudelijke hulp niet geleverd wordt maar wel in rekening wordt gebracht. Het is belangrijk dat daar een einde aan komt.

Wethouder Jongen zegt dat hij op 12 juni inderdaad virtueel vergadert met de zorgaanbieders over de inhoud van de contracten.

PvdA (Slangen) zou preciezer willen weten hoeveel aanbieders er nog actief zijn.

Wethouder Jongen zegt toe dat hij deze vraag schriftelijk zal beantwoorden (toezegging).

De gemeente Maastricht maakt deel uit van verschillende samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld met vijftien collega-gemeenten in Zuid-Limburg. Op Limburgs niveau is Maastricht de trekker voor contractering van gecertificeerde instellingen. In VNG-verband heeft de wethouder zitting in diverse werkgroepen van de G40 en de 42 jeugdregio's in Nederland, waarin veel uitwisseling plaatsvindt. Maastricht leert veel van de successen van andere gemeenten. Zo is Venlo succesvol geweest in het wegwerken van miljoenenverliezen in het sociale domein. De wethouder spreekt daarover binnenkort met zijn collega aldaar.

Desgevraagd door SP en GroenLinks zegt de wethouder een verdiepingsslag in de analyse toe.

Binnenkort verschijnt de monitor Sociaal Domein, waarin wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar en de huidige stand van zaken in beeld wordt gebracht. In Zuid-Limburg ligt het beroep dat op de jeugdzorg wordt gedaan 25% boven het gemiddelde. Dat heeft diverse historische achtergronden. Op dit moment is er bij de jeugd sprake van groei in het hoogste en dus duurste segment. Dat komt doordat het aantal pleeggezinnen en leefhuizen beperkt is. Er wordt inzet gepleegd om de beschikbaarheid op die plekken te vergroten, maar dat zal enige tijd in beslag nemen.

LPM (Nuyts) vraagt of hulp in de jeugdzorg op de goede manier wordt aangeboden, zodat deze ook effectief is.

Wethouder Jongen zegt dat hulp over het algemeen adequaat wordt geboden. Toch zijn er jeugdigen die niet meteen op de goede plek terechtkomen. Er wordt iedere dag gewerkt aan verbetering. 54% van de verwijzingen geschiedt buiten de invloed van de gemeente om, terwijl de gemeente wel de kosten daarvoor moet betalen. De aanbieders kunnen kosten voor behandeling tot twee jaar na dato declareren. De gemeente gaat met betrokken partijen de dialoog aan om kosten en verrassingen zo veel mogelijk te beperken. In Maastrichtse huisartsenpraktijken zijn praktijkondersteuners ingezet om onnodige verwijzingen zo veel mogelijk te voorkomen. Dat bespaart €595.000 per jaar.

LPM (Nuyts) vraagt waarom de gemeente bij reserveringen voor de jeugdzorg niet uitgaat van het slechtste scenario, om verrassingen door onder meer late declaraties te voorkomen. LPM roept de wethouder op voor de jeugdzorg maximaal te reserveren.

Wethouder Jongen zegt dat bij de decentralisatie nou eenmaal niet is voorspeld dat met 20% minder middelen 12% meer jongeren geholpen moesten worden. Bovendien fluctueren de aantallen sterk.

PVM (Garnier) vraagt of, als de praktijkondersteuners een positief effect hebben, het de moeite waard is het aantal ondersteuners uit te breiden.

Wethouder Jongen zegt dat het aantal ondersteuners al is verhoogd. De praktijkondersteuners kunnen niet alle benodigde zorg leveren; doorverwijzingen blijven ook bij uitbreiding nodig. In meer dan de helft van de gevallen worden cliënten die voorheen werden doorverwezen nu in de huisartsenpraktijk opgevangen.

SPM (Habets) hecht er waarde aan inzicht te krijgen in de declaraties van zorgaanbieders die in de komende twee jaar nog verwacht kunnen worden.

Wethouder Jongen kan dit niet afdwingen. Na late declaraties is op dit moment een extra tekort van € 6,4 miljoen ontstaan. De wethouder was daarover negatief verrast. Voor late declaraties is conform het boeteprotocol in totaal € 75.000 aan boetes in rekening gebracht, maar die staan niet in verhouding tot het totale bedrag. De wethouder heeft de problemen in de werkwijze ook bij de Tweede Kamer onder de aandacht gebracht.

PvdA (Slangen) vraagt wat de meerwaarde van de arrangementensystematiek is, aangezien die verrassingen achteraf zou moeten tegengaan.

Wethouder Jongen zegt dat helaas niet vooraf te voorspellen is welke behandeling nodig is. Bij het aantal van 2.000 cliënten in de jeugdzorg kunnen de tegenvallers optellen tot een hoog bedrag. Als extra instrument is nu de verplichtingenadministratie ingevoerd, waarmee de gemeente beter in control zou

moeten komen wat betreft toekomstige verplichtingen. Met grotere aanbieders wordt een maandelijkse bespreking ingevoerd, waarbij ook wordt besproken welke declaraties nog verwacht kunnen worden.

PVM (Garnier) denkt dat de gemeente bij de inkoop van zorg al nadruk moet leggen op het punt van transparantie, en moet vragen om tussentijdse rapportages over tussenstappen in de zorgverlening. Met wie zich daar niet aan houdt, dient de samenwerking te worden verbroken.

Wethouder Jongen zegt dat dit al is opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst. Wat PVM bepleit, gebeurt dus al. Met 146 aanbieders binnen de gemeente is het niet eenvoudig om naleving daarvan af te dwingen, ook niet met boetes. Hierover wordt op 12 juni nader en indringend met hen gesproken. Cliënten hebben overigens de mogelijkheid om diensten af te nemen via de zogenaamde alternatieve route; bij andere aanbieders dan die waar de gemeente een overeenkomst mee heeft.

PvdA (Slangen) kan zich niet aan de indruk onttrekken dat een extra tekort van € 6,4 miljoen duidt op gebrek aan inzicht. Dat is niet volledig af te wentelen op zorgaanbieders die laat melden.

Wethouder Jongen zegt dat juist daarom geschreven wordt aan een noodplan Jeugdhulp, waarin dit soort zaken wordt aangepakt.

LPM (Nuyts) wil weten aan hoeveel aanbieders boetes zijn opgelegd, en of deze betaald zijn. LPM gaat ervan uit dat de overeenkomst met hen wordt beëindigd.

Wethouder Jongen zegt dat van acht aanbieders boetes zijn ontvangen van in totaal € 75.000. Het is niet mogelijk de overeenkomst met hen te beëindigen, mede omdat zij de boetes hebben voldaan.

50PLUS (Van Est) vindt dat stappen in het zorgproces waarbij duurdere zorg wordt aangewend vooraf bij de gemeente moeten worden gemeld. Uit het feit dat er nog geen verplichtingenadministratie is, blijkt dat de gemeente nog een extra claim kan verwachten. Het is belangrijk dat die extra claim bij de begrotingsbehandeling 2021 inzichtelijk is.

Wethouder Jongen zegt dat de verplichtingenadministratie nu nog wordt opgestart. De eerste resultaten daarvan komen in september naar de Raad toe. Alles is erop gericht om de bedragen bij de begrotingsbehandeling in kaart te hebben. De contouren van het noodplan Jeugdzorg worden eind juni via een RIB aan de Raad verstrekt.

De gemeente spant zich op verschillende manieren in om de tekorten in de jeugdzorg terug te dringen. Er zijn samenwerkingen geïnitieerd tussen zorgaanbieders, wijkteams, en met het onderwijs. In plaats van individuele maatwerkprojecten wordt steeds meer gewerkt met groepsarrangementen. Het aantal klinische bedden wordt afgebouwd. In Zuid-Limburg wordt veel ingezet gepleegd op de gezondheid en het gezonde gewicht van jongeren.

Het is een landelijke trend dat steeds meer een beroep wordt gedaan op de jeugdzorg. Voor de jeugdzorg geldt een openeindregeling. Verzakelijking, versnelling en versimpeling zijn hard nodig.

PVM (Garnier) vreest dat verbetering nog lang op zich zal laten wachten, terwijl de urgentie zeer hoog is.

Wethouder Jongen zegt dat College en Raad KPMG niet voor niets hebben gevraagd om een rapport te schrijven. Het College onderschrijft de inhoud daarvan volledig. De huidige situatie is niet houdbaar en het College voelt de urgentie om aan de slag te gaan.

PvdA (Slangen) heeft de wethouder herhaaldelijk horen noemen welke inspanningen hij zal verrichten. PvdA wil weten welke veranderingen dankzij het rapport zullen worden doorgevoerd.

Wethouder Jongen zegt dat deze veranderingen onder meer te maken hebben met de bedrijfsvoering. Er komt een veranderplan, er komt betere afstemming tussen beleid en uitvoering en de verplichtingenadministratie wordt ingericht (toezegging).

LPM (Nuyts) vraagt of de wethouder vanaf nu voldoende budgetten gaat reserveren voor jeugdzorg, om tekorten te voorkomen. Die budgetten zouden moeten uitgaan van het slechtste scenario. In ieder geval roept LPM het College op om bij de prognose een ruime marge te nemen ten behoeve van de begroting.

Wethouder Jongen zegt dat dit lastig is. Het is niet mogelijk te voorspellen hoeveel jongeren in dit jaar een beroep zullen doen op de jeugdzorg. Alles wordt gedaan om grip te krijgen op mogelijke groei of tekorten.

Niemand kan echter onverwachte effecten uitsluiten. Men kan bovendien discussiëren over wat het “slechtste scenario” is.

GroenLinks (Korsten) vult aan dat het een politieke discussie is hoeveel geld gereserveerd moet worden voor jeugdzorg en hoeveel overblijft voor andere zaken. Het is belangrijk dat er een goede prognose wordt opgesteld.

PvdA (Slangen) vraagt de wethouder in te gaan op de motie die door een aantal fracties is ingediend. Daarin wordt het handelen van de vier wethouders in het verleden afgekeurd, met de suggestie om specifieke punten te verbeteren.

Wethouder Jongen zegt dat het aan de Raad is om zich over het handelen van het College uit te spreken. Hijzelf zal zich daar niet over uitlaten. De verwachtingen die in het dictum van de motie worden uitgesproken, zijn erg hoog. De wethouder kan niet garanderen dat het College daaraan tegemoet kan komen. Het College spant zich echter tot het uiterste in om tot verbetering te komen.

PVM (Garnier) denkt dat als het College niet aan de verwachtingen uit de motie kan voldoen, er volgend jaar niets veranderd zal zijn. Hij mist een duidelijke ambitie met een tijdpad.

Wethouder Jongen probeert slechts aan te geven dat hij geen harde garantie heeft dat het inzicht over een aantal maanden maximaal is en dat alle problemen zijn verdwenen. Met de richting uit de motie is hij het echter volledig eens.

Groep Gunther (Gunther) vraagt of de wet het mogelijk maakt een contract te verbreken als ondeugdelijke zorgaanbieders niet aan de contractuele verplichtingen voldoen.

Wethouder Jongen zegt dat Maastricht als een van de eerste steden deel uitmaakt van het Informatieknooppunt Zorgfraude. Voor fraude is er volop aandacht. Het is echter niet eenvoudig om juridisch aan te tonen dat afspraken niet zijn nagekomen. De gemeente heeft al geprobeerd om het controleprotocol aan te scherpen, maar is daarbij door de rechtbank teruggefloten. De wethouder begrijpt echter het appel van Groep Gunther.

SPM (Habets) vraagt hoe het komt dat slechts twee gevallen van fraude zijn geconstateerd. Gezien de betrokkenheid bij het informatieknooppunt zouden meer fraudegevallen kunnen worden verwacht.

Wethouder Jongen kent deze twee casussen niet. Wel weet hij dat twee aanbieders zijn gevraagd aan te tonen dat zij de zorg hebben geleverd waarvan ze zeggen dat ze die geleverd hebben. Het is goed mogelijk dat het daarbij tot een rechtszaak komt. Buiten deze twee aanbieders is er in ieder geval niets van fraude gebleken.

50PLUS (Van Est) vindt dat de acties die de gemeente naar aanleiding van het rapport van KPMG heeft genomen niet bij de inhoud van dat rapport passen, zodat het voor het College nuttig lijkt het nog eens te lezen. De fractie mist een visie en krachtadig optreden van het College. Dat geeft geen vertrouwen in oplossing van de problematiek.

CDA (Peeters) vraagt op welk moment de Raad weer een rol in het proces gaat spelen.

Wethouder Jongen zegt dat de RIB van eind juni informatie zal geven over de stappen die al genomen zijn en nog zullen worden gezet in het kader van het noodplan Jeugd. De eerste resultaten daarvan worden begin september in de Raad besproken (toezegging), mits de Raad het onderwerp wenst te agenderen.

Wethouder De Graaf spreekt uit dat ook zij zich kan vinden in de aanbevelingen van KPMG. Ze zullen landen in het verbeterplan, zoals ook wethouder Janssen al aangaf. De fracties hebben kritiek geuit, maar ook zorgen. Zij hechten net als het College belang aan goede zorg in Maastricht, samen met een financieel gezonde positie van de gemeente. Het sociale domein moet toekomstbestendig worden, en de eigen organisatie van de gemeente is daar een essentieel onderdeel van. Er moet ook aandacht zijn voor de Wmo. Sinds 2016 is gebruikmaking van de Wmo gestegen, vooral wat betreft individuele en groepsbegeleiding. Toename van het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp en woningaanpassingen komt waarschijnlijk voort uit het abonnementstarief. Evaluatie van de zorginkoop heeft geleid tot nieuwe inkoopstrategieën, onder andere wat betreft beschermd wonen. In pilots is inhoudelijk gewerkt aan de beweging richting preventie, vroegsignalering en ontschotting binnen de zorg. In januari van dit jaar is beleid vastgesteld over algemene voorzieningen. Maatregelen voor het terugdringen van de

tekorten zijn onder meer getroffen bij het collectief vervoer binnen de Wmo. De kosten daarvoor zijn beheersbaar geworden, zonder dat de klanttevredenheid achteruit is gegaan. Ook is gekeken naar andere financieringsconstructies voor onderdelen die overschrijdingen laten zien. Diverse onderdelen van het veranderprogramma en de verplichtingenadministratie zijn ook van toepassing op de Wmo. Zo zijn al diverse maatregelen getroffen.

Op het gebied van de Wmo zijn er in de afgelopen jaren overschotten en tekorten geweest. Positief is dat de resultaten goed te duiden zijn, zodat specifieke maatregelen mogelijk zijn. Good practices van experimenten zullen stadsbreed worden doorgevoerd. Bij de bespreking van de monitor Sociaal Domein kan nader op de maatregelen en hun effecten worden ingegaan.

Gevraagd is hoe de adviesraden door de gemeente zullen worden betrokken. Met hen wordt regelmatig overlegd. De raden hebben hun reactie gegeven en vragen gesteld bij het rapport van KPMG. De raden zullen ook advies geven bij de pre-begroting.

PvdA (Slangen) merkt op dat de gemeente voor een grote maatschappelijke opgave staat. Mogelijk is het zogenaamde "Maastrichtse model" uit het coalitieakkoord daarbij goed toepasbaar.

Wethouder De Graaf zegt dat binnen het sociale domein inderdaad al worden gekeken naar alternatieve vormen van aanbesteding en subsidiëring.

CDA (Peeters) vraagt of invoering van de verplichtingenadministratie voor de Wmo parallel zal lopen met de ontwikkeling van die administratie binnen de jeugdzorg. CDA vraagt of lumpsumfinanciering of andere alternatieven vormen van financiering uit de Wmo ook toepasbaar zijn in de jeugdzorg.

Wethouder De Graaf zegt dat dergelijke alternatieven inderdaad ook binnen de jeugdzorg bekeken worden. De processen voor de Wmo en de jeugdzorg lopen niet helemaal parallel. De focus ligt bij de jeugdzorg, omdat de urgentie daar het hoogst is. Onderdeel van het verbeterplan is wel dat binnen de Wmo wijzigingen worden doorgevoerd bij individuele begeleiding en beschermd wonen.

LPM (Nuyts) vraagt wat de bandbreedte is tussen de Maastrichtse ruimhartige maat en de minimale eis dat burgers niet door het ijs mogen zakken.

Wethouder De Graaf zegt dat de Maastrichtse maat zowel financieel als politiek-bestuurlijk geïnterpreteerd kan worden. Er lijkt wat verwarring over deze term te zijn ontstaan. Liever dan van ruimhartig beleid spreekt de wethouder van ambitieus sociaal beleid met een Maastrichtse maat. Daarmee bedoelt zij dat het beleid wordt afgestemd op wat in Maastricht op sociaal gebied nodig is. Het begrip is daarmee subjectief en bovendien niet statisch.

LPM (Nuyts) zou graag de garantie hebben dat mensen niet door het ijs zakken bij bezuinigingen op die Maastrichtse maat.

Wethouder De Graaf zegt dat het College in kwalitatieve zin over de Maastrichtse maat heeft gesproken, op basis waarvan de suggesties voor bezuinigingen zijn opgesteld. Over de langere termijn zou een herijking van de sociale visie nodig zijn. De Raad kan zich dan over de uitwerking van de bezuinigingen uitspreken.

PVM (Garnier) wil weten of ervaringen uitgewisseld zijn met andere gemeenten over een abonnementstarief, omdat vorig jaar al kon worden voorspeld dat dit tarief voor de gemeente tot hogere lasten zou leiden.

Wethouder De Graaf zegt dat een vermoeden van hogere lasten bestond, maar men wist niet zeker dat dat het resultaat zou zijn. De gemeente doet op dit punt mee aan het onderzoek van het Rijk en houdt extra kosten bij. Het Rijk zegt toe dat meerkosten gecompenseerd zullen worden. Daarbij moet wel worden aangetoond dat extra kosten voortkomen uit aanzuigende werking van de regeling. Ook andere gemeenten geven aan dat zij last hebben van deze aanzuigende werking, of hebben ten minste het vermoeden dat daarvan sprake is.

PvdA (Slangen) vraagt naar de visie van de wethouder op de Maastrichtse maat. Het lijstje met maatregelen van KPMG zou volgens de partij waar de wethouder deel van uitmaakt de burgers hard treffen. Daarom wil PvdA weten of de wethouder zich hard gemaakt heeft voor het overeind houden van die Maastrichtse maat.

Wethouder De Graaf spreekt in deze vergadering namens het College, en niet namens een partij. Zij staat nog steeds achter het ambitieuze beleid van de gemeente, maar ziet zich tegelijkertijd geconfronteerd met

de huidige situatie. Er moeten keuzes worden gemaakt uit mogelijke bezuinigingsmaatregelen. Dat is onprettig, maar zij probeert dit zo goed mogelijk te doen voor de inwoners van de stad. Het mag niet zo zijn dat kwetsbaren daardoor extra worden getroffen. De uitdaging is er voor de gemeente als geheel, en niet alleen voor het sociale domein. De gemeente wil de kwaliteit van zorg borgen. Wat menselijk is of wat de Maastrichtse maat is, is niet in algemene zin te zeggen. De discussie over die maat blijft subjectief en dynamisch.

CDA (Peeters) wil weten wanneer de betekenis van die Maastrichtse maat vorm krijgt, in samenspraak met de Raad, ook in voorbereiding op de begroting.

Wethouder De Graaf zegt dat er al visies op het sociale domein zijn. Die zijn gebruikt bij het opstellen van voorliggende nota en aangeleverd aan KPMG. De huidige discussie over het rapport is ook een discussie van de Raad over het sociale beleid. Op een later moment wordt nog een visie voor de langere termijn opgesteld (toezegging). Dat is echter geen voorwaarde voor het doorvoeren van maatregelen dit moment. Er ligt wel degelijk een visie achter de nota van het College, zodat het proces kan worden voortgezet.

PVM (Garnier) concludeert dat hoe dan ook bezuinigd moet worden op het sociale domein. De coronacrisis en een eventuele tweede golf kan daar nog verdere invloed op hebben. PVM vraagt hoe de wethouder daarnaar kijkt.

Wethouder De Graaf zegt dat de werkgroep in beeld heeft gebracht welke invloed corona zal hebben op kwetsbare groepen. Daar zal rekening mee gehouden moeten worden, al is nog onduidelijk hoe de crisis zich zal ontwikkelen. Het is moeilijk een en ander in cijfers uit te drukken.

LPM (Nuyts) vindt het belangrijk dat verspillingen worden voorkomen, zoals het doorbetalen van huishoudelijke hulp die niet geleverd is, of pgb's die te ruim werden vastgesteld. LPM vraagt het College in beeld te brengen waar geld verspild wordt en hoe dit kan worden voorkomen.

Wethouder De Graaf zegt dat actie ondernomen wordt daar waar signalen over verspilling en fraude bij de gemeente bekend worden. Het grote probleem in het sociale domein wordt daardoor echter niet veroorzaakt.

LPM (Nuyts) heeft al meermalen aangegeven dat heel veel mensen geen huishoudelijke hulp kregen. Zij vindt het antwoord van de wethouder op dit punt teleurstellend.

PvdA (Slangen) stelt dat er op basis van het KPMG-rapport een herijking van het sociale domein komt. Voorafgaand daaraan wordt echter al een heel aantal stappen gezet. PvdA wil weten welke visie daarachter ligt.

Wethouder De Graaf roept in herinnering dat in 2016 de toekomstagenda sociaal domein Maastricht-Heuvelland is vastgesteld. Dat vormt de basis voor alle daaropvolgende documenten en maatregelen. Daarnaast zijn er het coalitieakkoord en de ontwikkelingen in het sociale domein als beschreven in de bezuinigingsonderlegger. Er is over het sociale domein wel degelijk een kwalitatieve discussie in het College gevoerd. Daarvoor is niet per se een nieuw visiestuk nodig. Bovendien was de opdracht van KPMG om met concrete maatregelen te komen, en niet met een nieuwe visie op dit moment. Voor het opstellen van een nieuwe visie is een zorgvuldig en uitgebreid proces nodig.

LPM (Nuyts) vraagt de wethouder te verklaren waar de vele miljoenen zijn gebleven, nu zij stelt dat het betalen voor niet-geleverde zorg geen deel is van de zaken die moeten worden aangepakt.

Wethouder De Graaf erkent wel dat er misstanden zijn die moeten worden aangepakt, maar zij denkt niet dat deze de oorzaak zijn van de tekorten. Die worden veroorzaakt door de groei in de domeinen en in de problematiek.

50PLUS (Van Est) vindt dat er te veel verwarring is over wat bedoeld wordt met de Maastrichtse maat. Dat vertroebelt de discussie. Hij vraagt het College een heldere definitie voor te stellen.

CDA (Peeters) denkt dat het mogelijk moet zijn om de financiering van individuele begeleiding in de Wmo en die in de jeugdzorg op dezelfde manier in te richten. De fractie vraagt het College daarmee aan de slag te gaan en daarover aan de Raad te rapporteren. Graag hoort CDA schriftelijk op welk moment die terugkoppeling volgt.

Wethouder De Graaf denkt dat het gelijktrekken van deze financieringsconstructies inderdaad logisch en mogelijk is.

VVM (Garnier) wil weten hoe de wethouder denkt over de trap-op-trap-afsystematiek voor financiering in het sociale domein. Ook binnen de VNG vinden daarover discussies plaats.

Wethouder Aarts zegt dat deze systematiek wordt toegepast op het Gemeentefonds. Pas in de volgende kabinetsperiode wil het kabinet weer spreken over de trap-op-trap-afsystematiek voor zorggelden. Ook de herijking van het Gemeentefonds is een jaar uitgesteld.

De wethouder onderschrijft de inhoud van het KPMG-rapport. Het rapport biedt de mogelijkheid om tot verbetering te komen.

Wat betreft vragen over de portefeuilleverdeling stelt ook hij zijn diensten ter beschikking voor het sociale domein, voor zover zijn uren dat toelaten. Bij diverse overleggen schuift hij aan om in de diepte mee te kijken met bestaande problemen (toezegging). Alle Collegeleden voelen zich voor de problematiek verantwoordelijk en doen hun werk wat dat betreft met passie.

Belangrijk is dat de gemeente niet alleen in control komt wat betreft planning of informatievoorziening, maar ook in financiële zin. Met volledige controle zullen de tekorten echter niet verdwijnen. Daarvoor zijn ook beleidskeuzes nodig. KPMG is door de gemeente gevraagd om bezuinigingsmogelijkheden aan te wijzen, zonder met een nieuwe visie te komen. Het rapport geeft wel adviezen voor zo'n nieuwe visie. Bij alle bezuinigingsmaatregelen is gekeken of ze voldoen aan de zogenaamde Maastrichtse maat. Op die grond liggen ze nu voor. Vanwege de geboden haast, maar ook vanwege corona, heeft daarover geen uitgebreide beleidsdiscussie plaatsgevonden.

Met de bezuinigingen worden de tekorten gedekt. De achterliggende problematiek is daarmee echter niet opgelost. Het gaat dan om een toename in de zorgvraag, met name bij de jeugd. In het verleden zijn daar met goedkeuring van de Raad al veel extra middelen voor uitgetrokken.

Groep Maassen (Maassen) wil weten wat de wethouder zich persoonlijk heeft voorgenomen te doen om te voorkomen dat de gemeente zo laat wordt verrast door grote tekorten.

Wethouder Aarts zegt dat het College in gezamenlijkheid komt tot een geschikte aanpak. Wat dat betreft deelt hij de opvattingen daarover van zijn collega's.

Gebleken is dat er na de eerste budgetoverschrijdingen opnieuw sprake was van groei van de vraag, en dus van kosten. Dat houdt in dat de bezuinigingen die voortkomen uit het KPMG-rapport niet voldoende zullen zijn. Een belangrijke vraag is of die vraag beïnvloed kan worden. Daartoe is een nadere analyse van de groei noodzakelijk. Budgetten in de meerjarenbegroting worden echter altijd gemaakt op basis van inschattingen, en dat geldt ook voor het sociale domein.

LPM (Nuyts) vraagt of het College bereid is om toe te zien op betere budgetbewaking.

Wethouder Aarts zegt dat vanuit de ambtelijke taak inderdaad veel meer op het budget moet worden toegezien en veel meer kostenbewust moet worden geacteerd (toezegging). Het is niet gezegd dat daarmee kosten voldoende ingeperkt zullen worden. Er zal nog een discussie moeten worden gevoerd over dekking van mogelijke verdere tekorten, en over het controleren van de vraag aan de voorkant.

CDA (Peeters) constateert dat verdere beleidsafwegingen noodzakelijk zijn. Vraag is of het College daarbij externe hulp inschakelt.

Wethouder Aarts zegt dat tijdens een heidag binnenkort over deze verdieping gesproken wordt. Daarbij komt ook het controleren en de voorspelbaarheid van de instroom aan de orde. Het is voorstelbaar dat hier uiteindelijk ook een derde partij voor wordt ingehuurd.

VVD (Severijns) wil weten of de prebegroting moet worden gezien als een opmaat tot de begroting.

Wethouder Aarts zegt dat de Raad kortgeleden vroeg om een prebegroting. Daarin zullen lopende discussies worden verwerkt. Intussen is er een rekeningresultaat voorhanden, dat mogelijk niet meer in de prebegroting kan worden meegenomen. Dat geldt wellicht ook voor sommige effecten van de coronacrisis.

50PLUS (Van Est) had verwacht dat in de afgelopen vier maanden al wel gesproken zou zijn over het controleren van de instroom.

Wethouder Aarts zegt dat al vele zaken genoemd zijn die in de afgelopen maanden zijn opgepakt. Waar mogelijk worden onderwerpen meegenomen in de prebegroting; in ieder geval zullen ze landen in de begroting (toezegging).

GroenLinks (Korsten) vraagt of verwacht kan worden dat tijdens de heidag extra of nieuwe maatregelen worden afgesproken, ook op andere domeinen.

Wethouder Aarts zegt dat voor het opstellen van een duurzame begroting meer nodig is dan nu is gedaan. De wethouder noemde daarbij als voorbeeld al de analyse van de instroom.

PVM (Garnier) vraagt of de wethouder al met de provincie heeft gesproken over de mogelijkheid dat de cijfers in het sociale domein nog meer zullen tegenvallen.

Wethouder Aarts zegt dat uit het rekeningresultaat blijkt dat er nog steeds sprake is van groei. Pas zodra de prebegroting is opgesteld is het aan de orde om weer met de provincie in gesprek te gaan.

PvdA (Slangen) en **SP (Schut)** vragen of het College opnieuw zal kijken naar de volledige lijst met voorstellen van KPMG, ondanks het feit dat het daaruit nu een eerste keuze had gemaakt.

Wethouder Aarts zegt dat het College nu slechts suggesties aan de Raad heeft aangeboden voor bezuinigingen. Het College komt nog met een voorstel over hoe om te gaan met extra kosten die voortkomen uit de coronacrisis. Het College is niet van plan opnieuw naar de volledige lijst van KPMG te kijken, tenzij er voor de begroting aanvullende voorstellen nodig zijn op basis van het rekeningresultaat.

LPM (Nuyts) wil weten of het College ook aan de slag gaat met een visie op financiën.

GroenLinks (Korsten) vraagt hoe het proces vanuit het KPMG-rapport richting bezuinigingsdiscussies wordt ingericht. Er is nu nog veel onzeker over eventuele extra maatregelen. Ook **SP (Schut)** wil weten hoe het verdere traject eruit komt te zien.

Wethouder Aarts is er in ieder geval niet voor om één persoon verantwoordelijk te maken voor alle financiën. In een RIB zal worden toegelicht hoe het proces eruit komt te zien (toezegging).

50PLUS (Van Est) heeft nog geen antwoord gekregen op de vraag hoe de gemeente omgaat met het VNG-project Zicht op zorg, en waarom de gemeente daarin geen pilotgemeente was.

Wethouder Jongen zegt dat Maastricht zich als een van de eerste gemeenten aanmeldde voor de pilot. Na selectie is Maastricht echter niet uitgekozen.

PvdA (Slangen) vraagt of het klopt dat het College op basis van ontwikkelingen in de afgelopen maanden het scenario dat nu voorligt opnieuw onder de loep neemt, voor de korte en voor de lange termijn. Dat zou betekenen dat er nog extra bezuinigingsvoorstellen voor het sociale domein kunnen komen.

Wethouder Aarts zegt dat als uit het rekeningresultaat blijkt dat meer gelden nodig zijn dan nu gedacht, het logisch is dat de wethouder Financiën vraagt om heroverweging en om proactief voorstellen te doen. Het College gaat daarover in gesprek. Belangrijk daarbij is dat ook naar oorzaken van extra kosten gekeken wordt, en of daarin meer sturing mogelijk is.

SP (Schut) heeft wethouder De Graaf horen zeggen dat de overschrijdingen in de Wmo gering zijn in vergelijking met die in de jeugdzorg. Daarom wil de SP weten of wethouder Aarts bij een heroverweging naar het totale sociale domein wil kijken, of slechts naar specifieke onderdelen.

Wethouder Aarts geeft opnieuw aan dat allereerst een analyse moet worden gemaakt van het rekeningresultaat. Vanuit daar gaat men verder, en dat betekent ook dat naar specifieke onderdelen binnen het sociale domein zal worden gekeken (toezegging).

50PLUS (Van Est) vraagt welk resultaat verwacht kan worden van de heidag.

Wethouder Aarts zegt dat de vertaling van eventuele besluiten tijdens de heidag volgens de normale procedure naar de Raad toe zal komen, met inachtneming van de P&C-cyclus.

PVM (Garnier) vraagt wanneer meer duidelijk zal zijn over de financiële impact van corona en hoe dat in verhouding staat tot het KPMG-rapport.

Wethouder Aarts zegt dat de effecten van corona worden gepresenteerd in de prebegroting (toezegging). Het gaat dan met name om het effect van corona op de voorgestelde bezuinigingsmogelijkheden.

CDA (Peeters) is ervoor dat een extern bureau betrokken wordt bij een eventueel tweede pakket aan bezuinigingsmaatregelen. Graag ontvangt CDA de onderzoeksopdracht aangaande bedrijfsvoering binnen de gemeente, zodat de Raad dit onderzoek kan monitoren. De fractie hoopt dat in de monitor Sociaal Domein een groot aantal praktijkvoorbeelden wordt opgenomen. De herijking van het inkoopbeleid dient ook te worden opgenomen in het voorstel van het College over het vervolgtraject.

De voorzitter sluit de beraadslaging. Op dinsdag 9 juni wordt digitaal over het voorstel gestemd. Op dit moment kunnen de fracties stemverklaringen afleggen over de ingediende moties.

CDA (Peeters), **SPM** (Habets), **D66** (Pas) zullen beide moties niet steunen.

GroenLinks zal de moties niet steunen. De fractie is blij met het gevoerde debat en met het feit dat het College het signaal uit het KPMG-rapport zeer serieus heeft genomen. GroenLinks wacht de verdere stappen van het College af.

PvdA (Slangen) vindt dat het College een gele kaart verdient. Misschien had die kaart zelfs rood moeten zijn, want het is schokkend wat er gebeurd is. De motie van afkeuring spreekt uit dat het in het verleden niet goed is gegaan. Daarnaast spreekt daar hoop uit voor de toekomst. De motie van treurnis van Groep Alexander Lurvink doet geen recht aan wat zich heeft voorgedaan.

VVD (Severijns) vindt dat het deugdelijke rapport van KPMG goed in de Raad behandeld is. De fractie zal beide moties niet steunen.

SP (Schut) steunt de moties niet. De fractie is tevreden over het debat dat gevoerd is en de toezeggingen die het College gedaan heeft. De SP zal goed blijven volgen of alle beloftes worden nagekomen.

PVM (Garnier) vindt dat het rapport van KPMG duidelijk maakt dat de gemeente niet in control is wat betreft dit dossier. Het College onderstreepte dat in zijn beantwoording. PVM maakt zich ernstige zorgen over het functioneren van de portefeuillehouders in het sociale domein, zeker wat betreft de jeugdzorg. Een motie van wantrouwen is wellicht op zijn plaats in dit geval, maar biedt geen oplossing. Een motie van treurnis is te zwak. De fractie wacht op het plan van aanpak.

PVV (Betsch) vindt de motie van Groep Alexander Lurvink te zwak. De motie van de PVV heeft het College op zijn minst verdiend.

SAB (Gorren) steunt beide moties niet. De fractie heeft het College weliswaar een gele kaart gegeven, maar heeft vertrouwen in verbetering.

50PLUS (Van Est) vindt dat de afkeuring Collegebreed zou moeten worden uitgesproken, aangezien het College in deze kwestie in gezamenlijkheid optreedt. De motie van Groep Alexander Lurvink lijkt een open deur. Of 50PLUS voor of tegen de moties stemt, zal bij stemming blijken.

LPM (Nuyts) steunt alleen de motie van afkeuring, die aansluit bij de inhoud van het KPMG-rapport. In het debat zijn niet alle vragen goed beantwoord. De zorgen van LPM blijven overeind.

Groep Gunther (Gunther) steunt de motie van PVM. Het College verdient een gele kaart. Over de motie van Groep Alexander Lurvink vindt nog fractieberaad plaats.

Groep Maassen (Maassen) sluit zich aan bij de PvdA. Als mede-indiener steunt Groep Maassen de motie van PVM. De motie van Groep Alexander Lurvink steunt zij niet.

Groep Alexander Lurvink (Lurvink) trekt zijn motie in. De handreiking die daarin staat, is niet meer van toepassing. De meerderheid van de Raad blijkt geen consequenties te verbinden aan zijn verantwoordelijkheden. Dat ondermijnt ook de legitimiteit van het College. De fractie steunt de motie van afkeuring niet.

De griffier zegt dat nog gestemd moet worden over één motie, en over het raadsvoorstel en het amendement over ENCI. De eerstvolgende Raadsvergadering is gepland op 16 juni, maar het is ook mogelijk daar al op 9 juni om 19.00 uur over te stemmen.

De Raad stemt daarmee in.

PVV (Betsch) zegt dat de motie nog niet is ondertekend door mede-indieners. **De griffier** zegt dat ondertekening aansluitend aan deze vergadering mogelijk is. Overigens is ondertekening geen wettelijke verplichting.

De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering.

